TEKNIK ÜNIVERSITE
Giriş imtihanlarına Kurslara
30 Ağustosta Başlıyor
Kayıtlara başlanmıştır. Broşür isteyiniz.
Güven Dershanesi
Beyoğlu, Ağacamı Sokmağın Cad. No. 3
TELEFON: 43 42 21

Cumhuriyet
KURUCUSU YUNUS NADİ
Telgraf ve mektup adresi: Cumhuriyet İstanbul — Posta Kutusu: İstanbul No. 246
Telefonlar: 22 42 90 — 22 42 96 — 22 42 97 — 22 42 98 — 22 42 99
43. yı sayı 15112
Cuma 26 Ağustos 1966

MILYONER KADIN
Bernard SHAW
Çevirm: Avni GİVDA
Milli Eğitim Bakanlığınca yayınlanan Modern Tiyatro Eserleri serisinde ikinci defa basılmıştır.
Bakanlık Yayınevinin bütün kitapçılarda 200 kuruş fiyatla satılmaktadır.
(Basım 18281/6951)

Zamlar devam ediyor — ORDU TERFİ LİSTESİ DUN AÇIKLANDI

Sümerbank mâmüllerinin fiatlarında artış oldu

Kemal AYDAR
ANKARA'DAN BİLDİRİYOR

Sümerbank bazı mamullerinin fiyatlarına yüzde 3,8 ilâ 9,3 oranında zam yapmıştır. Sessizce yapılan zam 13 Ağustosta yürürlüğe girmiştir.

Fiatlardaki artış

Aşağıda küçük indirimler yapılmasına karşılık bazı malların fiatlarının yükseldiği artış A.P.nin iktidara geldiği 16 Eylül 1965 tarihinden itibaren şu şekilde bir seyir göstermektedir :

	10 Ekimdeki Metresi (Toptan)	12 Ağustos Metresi (Toptan)	13 Ağustos yapılan fiatlarımız Metresi (Toptan)	(Perakende)
333 Düz pazen	245 Krş.	260 Krş.	290 Krş.	320 Krş.
300 Renkli gabe	195 »	195 »	200 »	225 »
101 D. Kaput	202 »	218 »	225 »	245 »
118 H. Kaput	175 »	187 »	190 »	210 »
119 H. Kaput	148 »	160 »	162 »	180 »
351 Renkli palto	155 »	200 »	205 »	225 »
361 Renkli palto	170 »	180 »	185 »	205 »
406 Diagonal	230 »	236 »	246 »	275 »
406 Kasarlı	230 »	245 »	255 »	285 »
402 Dirli	190 »	200 »	210 »	230 »
462 Kazalına	200 »	215 »	225 »	245 »
512 Basma	227 »	246 »	260 »	285 »
218 Basma	230 »	250 »	265 »	295 »
200 A. Hasse	245 »	265 »	300 »	325 »
277 Sıra gecelik	278 »	278 »	290 »	325 »
247 Roblak pazen	320 »	350 »	380 »	440 »
247 Pijamalık pazen	328 »	360 »	390 »	450 »
247 çamaşırlık pazen	328 »	360 »	390 »	450 »

Genel Müdürün sözleri

Sümerbank Genel Müdürü Şevket Tavasoğlu, konuyla ilgili olarak şunları söylüyor :

— Böyle bir fiyat artışı olmuştur. Ancak bizim alım - satım müessesesiyle vardır. Bu müessese piyasa koşullarıkılıçlarına göre Sümerbank mamullerinin fiyatlarını değiştirebilmektedir. Bunda kimsin bile haberimiz olmamıştadır. Ancak İktisadi Devlet Teşekküllerinin rearganizasyona ile ilgili 440 sayılı Kanuna bağlı olarak bir yıldır hazırlanmaktır. Bu ilâvik fiyatlar konusunda Yönetim Kurulunu yetki vermektedir. Bu fiyat artışı alım - satım müessesesinin kendiliğinden yaptığı ses zam olmuştur. Bundan sonra yapılacak fiyat değişiklikleri Yönetim Kurulundan geçecektir.»

Stoklar nasıl eritildi?

1966 yılı programında ve bütçe hazırlıkları sırasında belirtildiği üzere İktisadi Devlet Teşekküllerinin ellerinde stok halinde kalan bazı malların satılması yolunu gidilmiştir. Bu cümleden olarak Sümerbank'ın elinde kalmış, satılmamış bazı mamuller 16 Ekim seçimlerinde A.P. iktidara geldikten sonra düşük fiyatla satışa çıkarılmış ve o zaman Sanayi Bakanlığı tarafından Sümerbank mallarında indirim yapıldığı ileri sürülmüştü. Bura karşılık son yapılan zamlar gizli tutulmaktır.

Devamlı zam

Son 16 ay içinde Sümerbank mamullerine birkaç defa zam yapıldığı, son zammın ise 13 Ağustos tarihinde olduğu ifade edilmektedir.

Günün notları — İndirirken sesli, arttırırken sessiz

İktisadi devlet teşekküllerindeki zamlar birbirini izleyerek gibi görünmektedir. Kömür fiyatı arttırılmından sonra Sümerbank, sessiz sadasız zam yolunu gitmiştir. Yakın zâmânda bunları diğerlerinin izlemesi beklenmektedir. Bu fiyatlarımın artırılmasına karşılık ve ne ederlerin zararlarını derhal kapatma yolunu gitmeleri, diğerlerini ise kendi ile finansman kaynaklarını yaratmadan 1966 programında öngörülen tedbirler arasındadır. Ayrıca çerek 440 sayılı kanun ve gerekse 1966 programı İktisadi devlet teşekküllerine, piyasa koşuluna bizim ve stok durumuna göre fiyatları ayarlama yetkisini vermiştir.

İktisadi devlet teşekküllerinin İçinde, özellikle ulaşımcan kurumlara kapsıl, esas düşünülen bunlar, devamlı açık vermekte ve kâr yüzünden yatırımlar azalır, ve yeni borçlanma yolunda yapılabilmeyiz, ya da bir yaşlanmamakdan ilâ kimsenin kaybetmesine 1965 yılına kadar devamlı surette zarar ederler Anıt Sanayii ile Makine Kimya Endüstrisi Kurumudur.

Sümerbank gibi.

İktisadi devlet teşekküllerî İçinde en önemlilerinden olan Banka, bir yandan İdrisine azalı vermemek, öte yandan finansmanı için de kaynak yaratmak bakımından İstikrarlı görünüyor. Sümerbankın 1964 yılında kaynak yaratma imkânı daha çok elindeki stoklarını satılmasınıdan yüklenmesinden ibaret olduğu halde bu yıl bunu yapamıyor. Programa göre 1966 yılında Banka 77,8 milyon liralık bir kaynak yaratabilecek durumdadır. Yine rakamlardan anlaşılıyor ki, eldeki stoklar geçen Kasım ayından İndirimlerden sonra erimiş, ve kurum 1966 yılında ancak 12 milyon liralık bulunmaktadır.

Şimdi akla bir iki soru geliyor: Mademki Sümerbank İktisadî devlet teşekküllerî İçinde en bıtkırıcılardan biridir, o halde temel malı satan kurum yapacağı gerekli gelişmeleri ve ordonans gerekli olduğu halde devlet tarafından ele ettiki de, yünde 9 u bulan arttırma sesini sadasa yapıyorsa?

Banka Genel Müdürünün ifadesine nazaran arttırma toptan alım satım müessesesinin kazanıla yapılmıştır ve gerekyorsa sadece piyasa koşullarıdıkar ayak yıdırmaktadır. İlâ bakanlık doğru gibi gözüktü bir gerekçe. Ne var ki yine 1966 programının uygulama plânına nazaran İktisadî devlet teşekküllerinin fiyat ve tarife tekliferi bir bakanlıkta kayıtlara bağlanmıştır. Önce teşekküller kaynakların sağlanmasın İçin zam ve ücret tekliferi İstediyse Nisan 1966 sonunda kadar Devlet Plânlama Teşkilâtına bildireceklerdir. Sonra 440 sayılı kanunun fiyat artırma yetkisini kullanabilmek Bakanlar Kurulunun dolayısı ekarak kontrolüna, esinsadesine bağlıdır. Bakanlar Kurulu program ölçeminde temel mal ve hizmetleri tesbit edecek, ancak bunların dışında kalanlara fiyatları üzerinde oynamabilecektir. Hatta program belli ederler İçin hangi mal ve hizmetlerin temel mal ve hizmet sayılacağının tesbiliyle ağırşamak ilere bir teknik komitenin kurulmasını da öngörmüştür. Bu bakanlar Genel Müdürün, artırmadan haberinin yok ya tekliferdi demesi bize olduğuça garip geliyor. Zaten her şey bir yana. Sümerbank İçindeki bir teşekkül İfyatlarını, hem de halkın ne ruzi ihtiyaçları arasında bulunan malların fiyatlarını, tam alım mesimine girişkenin artırıyor ve Genel Müdürün bundan haber olmamasına, o zaman ana kurumun ünitelerçiye olan ilişkilerinden şüphe etmek gerekir. Kaldı ki 1966 programında da öngörülüdüğü gibi böyle bir artırmadan yalnız Genel Müdürlüğün değil, Bakanlar Kurulunun da haberi olacaktır. Zira temel malların yapılan zamların aksi genel ekonomiyi mutlaka etkiler.

Ayrıca şu noktaya da İşaret etmek gerekiyor, 11 ay önce İktisadî kâğıtlık İndirmeler İçili Bakanlıkça hazyam edev gibi sağlanmıştı. Demek ki indirimler Bakanlıkca bilmeyi olmuştur, bilmeyiler ne tuhaf şey bu.

Ecvet GÜRESİN

Deprem yer yer devam ediyor

Yardım hacmi genişledi

Deprem bölgesine gönderilen yardımın miktarı her gün biraz daha artarken Doğu Anadolunda ki sarsıntılar hâlâ aralıklı olarak devam etmektedir.

Bitlis'te önceki gece saat 20.15, 21.40 ve 23.45 de çok şiddetli üç deprem daha kaydedilmiştir. Bu arada İnönü mahallesinde Cemil Gerbiş'in ait ev tamamen yıkılmıştır. Bir hafta sonra bu bölgede devamlı olarak deprem olduğu İçin halk, çeviri çoktan çıkmıştır.

BİR ÇOCUK ÖLDÜ

Öte yandan Antakya'da da saba hafif saat 04.02 de şiddetli bir deprem olmuş ve Salıbi mahallesinde bir ev yıkılmış, 12 yaşlarında Melâhat adlı bir kız çocuk enkaz altında kalarak olmüştür. Evde bulunan diğer iki çocuk kısacı hafif şekilde yaralanmıştır. Vilâyet, civar köylerle temas gerekiyor bir hasar olup olmadığını araştırmaktadır.

TOPRAK ALTINDA 300 BİN LİRA VAR

Öte yandan İstanbuldaki gösterilerde Vurulan yıkılan Ziraat Bankasına konulu çıkarılmıştır kaynaklarda 300 bin lira bulunmaktadır. Banka mahkemdan ayrıca 40 bin liralık kasanın bitkisen tahrili çıkarılmış ve Ziraat Bankası edilmiştir. Yarın Mal Müdürlüğüne ait 400 bin liralık dosya polis ile 50 bin liralık tasarruf bonosu de yıkılıkten sonra ele geçirilmiştir.

(Arkası Sa. 7, sü. 4 de)

INSANLARI AYA GÖTÜRECEK ROKET ATILDI

CAPE KENNEDY (AP) — İnsanları Derde aya gönderecek fırsa gemisini taşıyacak olan ilk deva Saturn Roketi, dün atıldı. Roket, Kennedy Uzay Merkezi.

Öte yandan, aya resimlerini çekmek İçin gönderilen Lunar Orbiter adlı «Lunar Orbiter» uydusu, aya yaklaşmak İçin Ay'ın etrafına yörüngesine yerleştirmiştir.

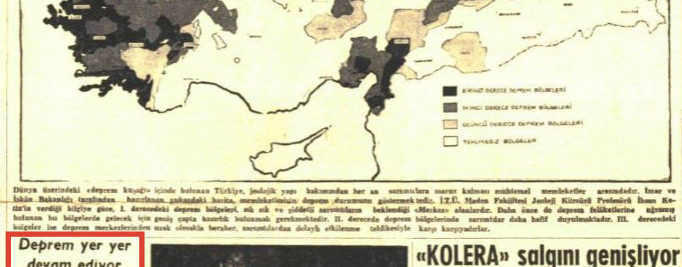

Dünya üzerindeki «deprem kuşağı» içinde bulunan Türkiye, jeolojik yapı bakımından her an sarsıntılara maruz kalması muhtemel memleketler arasındadır. İmar ve İskân Bakanlığı tarafından hazırlanan yukarıdaki harita, memleketimizin deprem durumunu göstermek tedir. İZİ. Maden Fakültesi Jeoloji Kürsüsü Profesörü İhsan Kemal Ünlü'nün verdiği bilgiye göre, 1. derecedeki deprem bölgeleri, ok ok ve şiddetli sarsıntıların beklendiği «Merkez» alanlarda. Daha önce de deprem felâketlerine uğramuş bulunan bu bölgelerde gelecek İçin geniş çapta hazırlık bulunuyor ve yeni felâketlerdeki daha hafif duyulmaktadır. II. derecedeki bölgeler ise deprem merkezlerinden uzak olmakla beraber, sarsıntılardan dolayı «Kilâmse tehlikesiyle karşı karşıyadırlar.

«KOLERA» salgını genişliyor

Türkiye - Irak sınırı kapatıldı

ANKARA, (Cumhuriyet Bürosu) — Kolera salgını dolayısiyle Türk - Irak hududu kapatılmıştır. Bu konudaki kararname dün Bakanlara imzalatılmıştır.

Başbakan Süleyman Demirel dün Başbakanlıktan ayrılırken haberi doğrulamış ve basın mensuplarının sorularına «Irak sınırını kapatıyoruz. Kararname imzada. Bugün çıkar zannedeyim.» diyerek cevapladırmıştır.

Dün Irak'ta, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından 200 bin dozlik «kolera aşısı» getirdiriyorlar.

IRAK'TA 8 YENİ KOLERA VAKASI

Bağdat Radyosu, dün geceki yayınında, Irak'ta 8 yeni kolera vakası kaydedildiğini bildirmiştir. Bunlardan 7'si Bağdat'ta, 2'si Kerkük'te, 7'si Bağdat'ta dış memleketlerde, biri de Kuveyt'ten gelen bir kadın olmuştur.

DONDURMA YASAĞI

Yine Radyodan bildirildiğine göre, Irak'ın Bağdat, Kerkük ve Diyala bölgelerinde dondurmanın İmâlî ve satışı, yasaklanmıştır. Kolera vakalarının görülmüğü bu bölgelerde yapılan yoğun tarama, şiddetle cezalandırılacaktır.

Bir cinsî sapık altı çocuğa tecaviz etti

İZMİR — Aydın'da Mehmet Kuveyti adında bir cinsî sapık, küçük yaşta 6 çocuğa tecavüz etmiştir. Yaşları 4 ile 9 arasında altı çocuğu sokaklarda ve Mesudiye Mahallesindeki evine alan 40 yaşındaki cinsî sapık, dün evinde yaşadan bacakta da polise elinde yakalandı.

Polise bıçtık suçlarını itiraf eden cinsî sapık, çocukları sekker, çikolata ve oyuncak vererek kandırdığını söylemiştir.

BİR CİNSİ SAPIK DAHA

Kemalpaşa İlçesinin Dumlupınar köyünde de, 35 yaşında bir İttiyar, kızmasınan 13 yaşındaki kızını silâh tehdidi ile kaçırmak İdeyiliğiyle gelen bir kişi tarafı tevrafa etmiştir.

Ali Osman Sabah, İzmir'de bazı kişilerî de dilâbla tehdit etmiş, kısa tecavüzden sonra da dağ kaçmıştır.

Sovyetler'te ticaretimiz 80 milyon dolara çıkıyor

ANKARA, (a.a.) — Ticaret Bakanı Vekili Cihat Bilgehan, dün İzmirde yapılan Anadolu Ajansı muhabirine, Pikrayın İle Rusya arasında imzalanan ve İçinde bulunduğumuz devreyi kapsayan ticaret protokolü hacmindan, karşılıklı olarak 90 milyon dolara İndiğ olduğunu söylemiştir.

Cihat Bilgehan, bu konuda demiştir ki:

«Bilâhiğiğ gitsd. 18 Şubat 1966 tarihinde imzalanan ve 1966 - 1967 devresini kapsayan mer' i ticaret protokolunun hacmi tek taraflı olarak 34,5 milyon dolardır. Bu hacim geçen devreye nazaran, takriben yüzde 30 nisbetinde 12,5 (Arkası Sa. 1, Sü. 2 de)

«Üniversiteli öğrenci politika yapmalı mı?»

Ekonomik ve Sosyal İlimler Konferans Heyeti tarafından düzenlenen «Ekonomik gelişmeyi kazandıran eğitim olacak eğitim» seminerinin dün sabahki oturumu «Yüksek Öğretim», «Ekonomik hal kırma ilerindeki etkisi» konusunu tartışmaya İle başlamıştır.

Üniversitelerdeki başarı oranının düşüklüğü ve öğrencilerin politikayla uğraşmaları İlerinde en çok tartışılan konular olmuştur. Ord Prof. Sulhi Dönmezer, başkanlığı sırasında getiren sebeplerin hangisi öğrencilerin politika İle uğraşmalarının gerâğdan İleri olmuştur?

Daha sonra ele alınan Prof Turhan Feyzioğlu, başkanlıklarını nedenlerini incelemek İçin, Ünl bir araştırmanın gerekliği konusunda Sulhi Dönmezer'le aynı düşünceyi paylaştığını ancak öğrencilerin politikayla uğraşmalarının başarısı engelçesinde bir etken ol mağını belirtmek, ve geliştiği İlkelerle öğrencilerin yurt sorunlarıyla İlgilenmelerinin kaçınılmaz bir durum olduğunu söylemiştir. Prof. Feyzioğlu ayrıca, Üniversite İçerde bir devrim veya değişiklik yapılmın gerekse bile bu arada Üniversite muhtariyetini zedeleyecek ek etkiler bir hareketa asla tasammuz edilmemesi gerektiğini ve bu konda çok hassas olmak gerektiğini söylemiştir.

(Arkası Sa. 1, Sü. 2 de)

Bazı Emniyet Müdürleri nakledildi

ANKARA, (Cumhuriyet Bürosu) — Gaziantep Emniyet Müdürü Mehmet Ali Akçayın, Sakarya Emniyet Müdürü Bekir Sıtkı Salıtaşçı, Rize Emniyet Genel Müdürlüğü merkezindeki görevlere tayin edilmiştir.

Gaziantep Emniyet Müdürlüğüne Sabahattin Erdal atanmıştır.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü Altıncı Şube Müdürü Sükrü Balcı ile Sakarya Emniyet Müdürü Ziya Gerçekçiyi tayin etmiştir.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü Altıncı Şube Müdürlüğüne İzmir Emniyet Müdürü Münir Ekşi'yi tayin etmiştir.

Bu konudaki Kararname, dün Bakanlar Kurulunca yayınlanmıştır.

Salt TERZİOĞLU
Ankaradan BİLDİRİYOR

Türk Silâhlı Kuvvetlerinde 30 Ağustosta bu yıl ilk fiat derecesi terfi eden kara, deniz ve hava kuvvetleri mensuplarının listeleri dün açıklanmış ve kâğıdat halinde muhtelif birliklere gönderilmiştir.

Kara Kuvvetlerinde

Kara kuvvetlerinde çeşitli sınıflarda 46 kurmay yarbay kurmay albaylığa, 13 kurmay binbaşı kurmay yarbaylığa bir kurmay yüzbaşı kurmay binbaşılığa yükseltilmiştir.

Tüm kara kuvvetlerinde çeşitli sınıflarda 411 yarbay albaylığa, 421 binbaşı da yarbaylığa terfi etmişlerdir

ALBAYLIĞA YÜKSELEN PİYADE KURMAY YARBAYLAR

Ekrem Özkent, Sabri Bolluk, İhsan Salıoğlu, Nadir Savaşan, Selâh Erten, Osman Ozeren, Orhan Oral, Kaya Yazgan, Yavuz Yilmazlar, Cemal Dağdel, İlhan Gürtürk, İbrahim Balkan.

(Arkası Sa. 7, Sü. 5 te)

Gnl. de Gaulleün «Dünya gezisi» hâdiseli başladı

BİBOUT — Dünya gezisi sırasında Sonuncu İlçe olmayan Fransa Cumhurbaşkanı Gnl. de Gaulle'yi, binlerce mümayişçi karşıladı. Mümayişçiler, Fransa'da eğitim, «İstikbâl İstiyorum» diye bağırmıştır. Hava alanında ünce sınıfa durun nümayişçiler, de Gaulle'ye uçakta indiğinden sonra, önden dövüşler hasıya kadıranak alayda tenahıreta başlamışlardır. Bir grup da, bitte yüzleri yapmış, «Fransa nahak istiyorsun» diye bağırmıştır.

Yol boyunca büyük kalabalık teşekkürlerle nümayişçileri —kıl Sonar Sonnal milliyetçiler— sakerler, otomatik tabancalarla yerlerinde tutabilmişlerdir. Polisle milliyetçiler arasında, daha sonra, şiddetli çatışmalar olmuş, ama 23 kişi yaralanmıştır.

[de Gaulle'ün geziniye İlgili bir haberimiz 2 İncci sayfadadır.]

Ankara Deneme Sahnesi «Uzun Dere» ile birincilik aldı

İSTANBUL (Cumhuriyet) Ulusal Uluslararası Kültür Şenliği, dün geçe Yeni Tiyatro'da yapılan Tiyatro ve Fantezinin Bülâmlan sit gösterileri son bulmuştur.

Tiyatro bülâmlarda birincilliği, Ankara Deneme Sahnesi, Yeşer Kemal'in «Uzun Dere» eyiniyla (Yüzde 92,12 puvan), İkincilliği Bursa İnsya Hybrydy Topluluğu «Takatlı Ölüm» ile (Yüzde 91,76 puvan), üçüncülüğü Yugoslavya Bran Krstanovic Topluluğu (Yüzde 79,29 puvan), dördüncülüğü T. NTF İstanbul Gençlik Tiratrosu, Vasıf Öngören'in «Köy» oyununda (Yüzde 79,17 puvan) kazanmışlardır.

Kayınpederini bir tokatla öldürdü

Ayvansaray'da dün geçe sokak ortasında bir adam, sıtkı bir tokatla, kayınpederinin ölümüne sebep olmuştur.

Çalgıcılık yapan Rafet Sendil, kayınpederi Mehmet Galeger ile dükkân bitişiğinde oturan Fahri Demirci Hasan Sokağında tartışmaya başlamıştır. Daha bir kaç dakika sonra, aralarında bir kavgaya dönmüş, Galeger, Demirci'ye bir tokat İle yere yıkılan Mehmet Galeger, ölmüştür. Polis olaya el koymuştur.

MAHKEME ELİYLE AÇIKLANIŞ
NİLÜFER YALÇIN'IN AÇIKLAMASI

Cumhuriyetin 12 Ağustos 1966 tarihli sayısında «Cumhuriyet'te Kazıp Yeni Bir Tertiğe başlıktı yazısını, ayrıca 13 Ağustos 1966 tarihli sayıdaki «Açıklama» ana dikkatle okudum.

Sovyet Büyükelçiliği Ekseltlan Sözlerinin, yanlış olduğu çıkarılan olan bir makaleyi bir gün dönmeden İlâğlini ifade eden Tarım Bakanlığı tamamen mümkündür, bunl ve yalnız İstanbul Milletvekili Nilüfer Yalçın'ın bu olayla İlgili gösterecek gibi beyhude bir gayret İçine düşmemiş olduğu ortadadır.

(Arkası Sa. 7, Sü. 1 de)

Günün notları — İndirirken sesli, arttırırken sessiz

İktisadî devlet teşekküllerindeki zamlar birbirini izleyerek gibi görünmektedir. Kömür fiyatı arttırılmından sonra Sümerbank, sessiz sadasız zam yolunu gitmiştir. Yakın zâmânda bunları diğerlerinin izlemesi beklenmektedir. Bunlar bu fiyatlarımın artırılmasına karşılık ne ederlerin zararlarını derhal kapatma yolunu gitmeleri, diğerlerini ise kendi ile finansman kaynaklarını yaratmadan 1966 programında öngörülüm tedbirler arasındadır. Ayrıca çerek 440 sayılı kanun ve gerekse 1966 programı İktisadî devlet teşekküllerine, piyasa koşuluna bizim ve stok durumuna göre fiyatları ayarlama yetkisini vermiştir.

İktisadî devlet teşekküllerinin İçinde, özellikle ulaşımcan kurumlara kapsıl, esas düşünülen bunlar, devamlı açık vermekte ve kâr yüzünden yatırımlar azalır, ve yeni borçlanma yolunda yapılabilmeyiz, ya da bir yaşlanmamakdan İlâ kimsenin kaybetmesine 1965 yılına kadar devamlı surette zarar ederler Anıt Sanayii ile Makine Kimya Endüstrisi Kurumudur.

Sümerbankta gibi.

İktisadî devlet teşekküllerî İçinde en önemlilerinden olan Banka, bir yandan İdrisine azalı vermemek, öte yandan finansman İçin de kaynak yaratmak bakımından İstikrarlı görünüyor. Sümerbankın 1964 yılında kaynak yaratma imkânı daha çok elindeki stoklarını satılmasınıdan yüklenmesinden ibaret olduğu halde bu yıl bunu yapamıyor. Programa göre 1966 yılında Banka 77,8 milyon liralık bir kaynak yaratabilecek durumdadır. Yine rakamlardan anlaşılıyor ki, eldeki stoklar geçen Kasım ayından İndirimlerden sonra erimiş, ve kurum 1966 yılında ancak 12 milyon liralık bulunmaktadır.

Şimdi akla bir iki soru geliyor: Mademki Sümerbank İktisadî devlet teşekküllerî İçinde en bıtkırıcılardan biridir, o halde temel malı satan kurum yapacağı gerekli gelişmeleri ve ordonans gerekli olduğu halde devlet tarafından ele ettiki de, yünde 9 u bulan arttırma sesini sadasa yapıyorsa?

Banka Genel Müdürünün ifadesine nazaran arttırma toptan alım satım müessesesinin kazanıla yapılmıştır ve gerekyorsa sadece piyasa koşullarıdıkar ayak yıdırmaktadır. İlâ bakanlık doğru gibi gözüktü bir gerekçe. Ne var ki yine 1966 programının uygulama plânına nazaran İktisadî devlet teşekküllerinin fiyat ve tarife tekliferi bir bakanlıkta kayıtlara bağlanmıştır. Önce teşekküller kaynakların sağlanmasın İçin zam ve ücret tekliferi İstediyse Nisan 1966 sonunda kadar Devlet Plânlama Teşkilâtına bildireceklerdir. Sonra 440 sayılı kanunun fiyat artırma yetkisini kullanabilmek Bakanlar Kurulunun dolayısı ekarak kontrolüna, esinsadesine bağlıdır. Bakanlar Kurulu program ölçeminde temel mal ve hizmetleri tesbit edecek, ancak bunların dışında kalanlara fiyatları üzerinde oynamabilecektir. Hatta program belli ederler İçin hangi mal ve hizmetlerin temel mal ve hizmet sayılacağının tesbiliyle ağırşamak ilere bir teknik komitenin kurulmasını da öngörmüştür. Bu bakanlar Genel Müdürün, artırmadan haberinin yok ya tekliferdi demesi bize olduğuça garip geliyor. Zaten her şey bir yana. Sümerbank İçindeki bir teşekkül İfyatlarını, hem de halkın ne ruzi İhtiyaçları arasında bulunan malların fiyatlarını, tam alım mesimine girişkenin artırıyor ve Genel Müdürün bundan haber olmamasına, o zaman ana kurumun ünitelerçiye olan İlişkilerinden şüphe etmek gerekir. Kaldı ki 1966 programında da öngörülüdüğü gibi böyle bir artırmadan yalnız Genel Müdürlüğün değil, Bakanlar Kurulunun da haberi olacaktır. Zira temel malların yapılan zamların aksi genel ekonomiyi mutlaka etkiler.

Ayrıca şu noktaya da İşaret etmek gerekiyor, 11 ay önce İktisadî kâğıtlık İndirmeler İçili Bakanlıkça hazyam edev gibi sağlanmıştı. Demek ki indirimler Bakanlıkca bilmeyi olmuştur, bilmeyiler ne tuhaf şey bu.

Ecvet GÜRESİN